

Борбата

1967

19

СЕПТЕМВРИ
ВТОРНИКОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ
КОМИТЕТ НА БКП,
НА ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН
СЪВЕТ И ОКРЪЖНИЯ
КОМИТЕТ НА
ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Брой 113

(2804)

ГОДИНА XXIV
Цена 2 ст.

НЕОПРАВДАНО ИЗОСТАВАНЕ В ГРОЗДОБЕРА

И тази година се оказа не благоприятна за лозяга. Вследствие на лошите атмосферни условия през пролетта стана ненормално оплождане на ресата, получиха се гроздове с неизравнени по форма и големина зръна, помалка е гроздовата реколта. Наред с това през лятото на колкото последователни градушки засегнаха лозовите насаждения на много от кооперативните и държавните земледелски стопанства.

Реалната предварителна преценка сега показва, че планираната продукция грозде за износ и за вътрешния пазар няма да бъде реализирана. Това с особена острота поставя въпроса за оплотворяването на всеки килограм грозде. Манипулацията трябва да се извърши грижливо, с цел да се предаде колкото се може по-голямо количество екстра и първо качество продукция, за да се компенсира стойността неизпълнените по количество. Цялата реколта трябва да се прибере навреме, за да не се допусне провала не на продукция. А такава вероятност съществува.

Времето поднася изненади, три дни поред вали. Това неминуемо ще се отрази върху качеството на реколтата. Основателна е тревогата сега, която се подсилва и от факта, че нито създадената организация по гроздобера, нито пък темпът, с който се бере, отговарят на големата задача.

Безспорен факт е, че предвиденият график не се спазва. Гроздоберът започна преди двадесетина дни. Очертаха се вече и основните недостатъци, които пречат на работата да се разгъне. Стопанствата берат мудно, протакат. Вместо 80—90 вагона, какъвто е средният дневен график те товарят едва по 30—40. До 16 септември в окръга са набрани само 4300 т грозде. Пет стопанства в района на „Булгарплод“, Полски Тръмбеш — Страхилово, Масларево, Обединение, Долна Липница и Полски Тръмбеш, при дневен график 12 вагона, това е обикновено по 5—6. Та-

кова е положението и в Павликенски район, където с изключение на стопанствата в Михалци и Бяла черква, гроздоберът е оставен след всички други работи. В отделни стопанства — Камен, Килифарово, до 16 септември той не бе започнал, в Неда и Патреш от 9 до 15 септември не е манипулиран килограм грозде, с нисък темп се бере в повечето стопанства на окръга.

ПО СТЕПЕНУВАНЕ НА НЕДОСТАТЪЦИТЕ

Те са няколко и са, толкова са тясно свързани помежду си, че в повечето случаи действат комбинирано. Стопанствата не концентрират

НАШАТА ПРОВЕРКА

силите в гроздобера, а в повечето случаи го оставят само на лозяр-овощарските бригади и звена, на ограничени брой хора.

Не се дооценява материалната заинтересованост като основен фактор.

Нормите за манипулиране са високи за качеството на таггодишното грозде — 80 килограма, а заплащането е само 2 лв. Естествено е кооператорите да търсят по-добре платена работа, да избягват да манипулират грозде за екстра качество. Ръководителите на стопанствата в Полски Сеновец, Полски Тръмбеш и Павликени, а и навсякъде, където нормите не са съобразени с реалните възможности, се сблъскват с това. В Михалци, където това е избягнато с коригиране на нормите (за манипулирането на 70 кг грозде се заплаща 2,50 лв., към това се прибавят и по 2 стотинки за всеки манипулиран килограм екстра грозде), резултатите са съвсем различни. От 500 т, предадени за износ, 492 т. окачествени екстра. А в много стопанства, освен ниско заплащане на труда за

манипулация, се допуска още една слабост — поощрителните премии се разпределят бригадно, а не на кооператорите, манипулиращи грозде. В резултат на това е лошият подбор и подготовка на гроздето, което установяват представителите на „Булгарплод“ — Павликени.

ОТ СТРАНА НА ТЪРГОВЦИТЕ — ПО-ДОБРЕ

За разлика от други години този път причината за забавянето на гроздобера е по малка в „Булгарплод“ и в БДЖ. Те правят необходимото, за да се създаде стройна организация на работа и да се избегнат безполезни спорове. Фактът, че тази година по отношение на транспорта няма затруднения, се обяснява и с неспазването на графиката от стопанствата. В повечето случаи те не могат да оползотворят даже и половината от предназначенияте за грозде вагони. Необходимо е обаче през следващите дни, когато напрежението ще нарасне, да се подават ритмично и навреме вагони. Има случаи, когато във всеки вагон на „Булгарплод“ вагони не са предоставени (на 5 и 6 септември — в Михалци, на 15 — в Сашицево).

Крайно време е общинските партийни комитети, ръководствата на стопанствата да съсредоточат и мобилизират повече сили в гроздобера, за да се използва пълноценно всеки хубав ден. Успоредно с това трябва да се помисли и за хората, и за техния труд. Без коригиране на трудовите норми, без засилване материалните стимули в изпълнението на тази важна задача, едва ли би могло да се разчита на желаните резултати — да се прибере гроздето до последния килограм и да се предаде по-вече екстра и първо качество.

Христо ИВАНОВ
от управлението „Земеделие“
Генчо МУСИНСКИ
Николина ЯМБОЛИЕВА
от редакцията на в. „Борба“

Чертожничката Мария Петкова всеки ден дава живот на идеите на конструкторите. В сложната плетеница на тънките линии тя вижда бъдещите детайли, които са разработени в базата на горивна техника — Горна Оряховица.

НОВИ ДАННИ ЗА ЦАРЕВЕЦ

Археологическите проучвания на средновековния български град увеличават колекцията от материали, свидетелстващи за оживен икономически и културен живот, за активни търговски връзки на българите и славяни с други народи.

В подкрепа на тезата, че през 11—14 век българската мозаична живопис се усъвършенства до такава степен, като изпреварва византийската, за което свидетелствуват двойно по-богатите нюанси на мозаични кубчета и цветове, намерени на хълма Трапезица, сега край основите на откритите църкви по северозападната крепостна стена на повърхността излизат голям брой елементи от различни нюанси на мозаична живопис.

Научният ръководител на обекта Христо Нурков предположава, че в близост до тези останки ще се открият зидове или стени с по-добре запазени стенописи, които ще разкрият богатството на Великотърновската живописна школа.

С радост завършва всеки работен ден групата с научен ръководител Никола Ангелов. Тук всеки час излизат нови материали, които обогатяват данните за историята на Велико Търново. В разкритите 26 български жилища около Патриаршията работниците попаднаха на големи ями, в които българите са съхранявали храни. В този обект се очертаха осемте на две църкви, а край тях се откриха български погребения.

Върху развалините на българските жилища се срещат погребения от турски произход, което говори, че отоманският завоевател е превърнал тези български квартали в гробища.

Напълно завършени са проучванията на южната крепостна стена. Документацията е готова, обаче оголените зидове, надвесени над Янтра, напразно очакват реставраторска ръка. Цял месец, след като археолозите напуснаха обекта, групата на реставраторите нехае. А есенните дъждове могат да погребат ценен археологически материал и да го отнесат в Янтра.

Здр. ОТЧЕВ

ЗА ГОЛЕМИЯ ПРАЗНИК — ДОСТОЙНИ ДЕЛА

Най-младият промишлен колектив в Елена, колективът на ДИП „Училищна мебел и посребряване“, изпълни десетмесечния план.

В миналите пред 50-годишния юбилей на славния Октомври бяха изработени прототипове за нови изделия, като енергичен блок гетинаксов чип, фонетична маса, специален шкаф за хранителни на географски карти и други.

Челните места в социалистическото стрепнование се заемат от бригадата „Млада гвардия“ с ръководител Йордан Кънчев, от комюниста и ударника Сава Димитров от машинната бригада на Стойко Николов, която изпълнява над 140 на сто плановите си и др. Стремелжът на колектива е до края на септември да бъде изработена цялата нова продукция за повече от 120 000 лева.

М. Манолов

К. Василев

ПРЕД ДЕНЯ НА МАШИНОСТРОИТЕЛЯ

ПРИ ЕДИН МЛАД КОЛЕКТИВ

Беше някъде около 3 часа следобед, когато влязохме в машиностроителния завод „Заря“ или както все още го наричат Заводът за ожанги в Павликени. Както обикновено става, най-напред се запотихме към административната сграда, за да се срещнем с някой от ръководителите и поговорим върху кратката история на това младо предприятие, производствената му дейност и перспективите за неговото развитие. Но... ударихме на камък. Не намерихме никого. Отваряхме една след друга вратите на стаята, не срещнахме само младинето на празните бюра, затворените шкафови и безразличните телефони. Обратно.

Долю, на площадката пред сградата, е оживено. Тук се извършват по следните операции от производството. Ето бояджията Димитър Ангелов, спрял за малко работа, за да налее боя (на снимката).

— Добър ден. Къде са наладниците?
— Тук са.
— Но ние сега слизаем отгоре, не може да сме се разминали.
— Не, не. Те горе цял

ден не са ходили. При нас са на бригадата. Ето, този другар е началник на ТРЗ, той може да ви обясни — каза Димитър и продължи работата си.

От Цаню Цанев научихме някои неща. Заводът в сегашния си вид е около 130 човека е само училище за кадри, което ще са нужни за в бъдеще, когато се построи големият, истинският завод. Но въпреки това в едногодишната си дейност колективът е показал добри резултати. Планът редовно се изпълнява, досега е усвоено производството на 15 вида електромотори и моторни джанти в близките дни ще се пусне в серийно производство още един вид и с това ще се спрени вносът на тия джанти от Италия и ГФР. Заводът задоволява напълно нуждите на софийските Завод — 12, Завод „6 септември“ и горнооряховския ЕТЗ „Янтра“.

— Напрежението е голямо — продължава Ц. Цанев. — От нас зависи дали един електромотор ще излезе на пазара. Затова днес цялата администрация е тук, на

площадката. Помагаме на работниците. Много добре се справи със задачата си бригадата на счетоводството. Кръстю Байчев, Ангел Ангелов, Милка Личкова и Пенка Станчева изработиха по 10 комплекта досега. Виждете и началникът на снабдяването Илия Дръмев нарязва джанти. Техническият отдел начело с инж. С. Кънев също работи усърдно. Но все пак цялата тежест на производството пада върху бригадата на пресорите. Дванадесет човека са Колю Цветков, Добри Николов и Севдали Мехмедов. Спре ли пресата, спира заводът. Затова точността е заела мислите им и стръчните им ръце са неуморни (на снимката).

Влизаме в цеха. Преминваме край стругове, фрези, приближаваме до 500-тонната преса. На нея сега работят Колю Цветков, Добри Николов и Севдали Мехмедов. Спре ли пресата, спира заводът. Затова точността е заела мислите им и стръчните им ръце са неуморни (на снимката).

Говорим за техническия прогрес, за организационната на работното място, Правят впечатление чистотата и редът. Изли

зама през източния вход. Малко влязох и излязх бе токумизираният на новата съветска 630-тонна преса, която ще помогне много за увеличаване производителността на труда. Наоколо са наредени бокс-палети — една от причините за реда и чистотата на работните места.

— Трябва вече да ви оставя — казва Цанев. — Завод „6 септември“ чака нас и затова... довиждане.

Довиждане! Колко хубава дума! Желание за нови успехи. Наистина, ако след време пак отидем в МЗ „Заря“ — Павликени, ще видим много нови неща. Сигурно компресорът, който поставят сега, ще работи, сградата за битовите помещения и техническия кабинет ще бъде с покрив, успехите ще бъдат по-големи. Сигурно, защото в този млад ентузиастичен колектив, където началниците много често са долу, на работната площадка, не може да не повярвам. Довиждане!

Текст: Ав. ВЕЛИКОВ

Сн: Н. КАЧАКОВ

ПРЕД НОВАТА УЧЕБНА ГОДИНА В ПАРТИЯТА

В окръга вече е към своя край подготовката за новата учебна година в П. тията. Градските и общинските партийни комитети, външните партийни организации тази година проявиха по-големи изисквания към подбора и подготовката на пропагандистите, към насочването на слушателите в учебните звена. Цялата дейност преминава под знака на по-висока задача, която поставят трудещите се за поврат от екстензивно към интензивно развитие на цялата икономика.

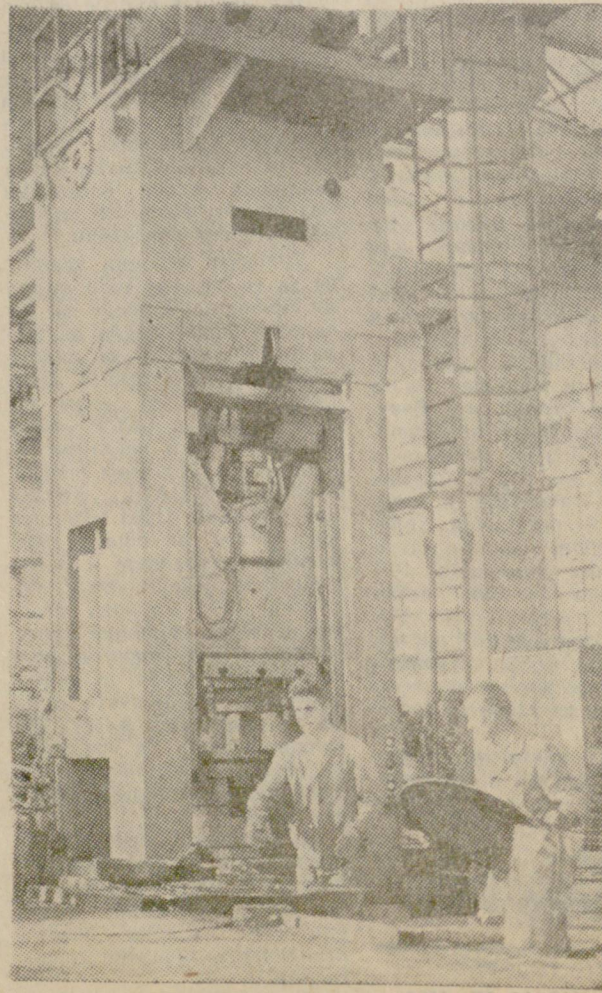
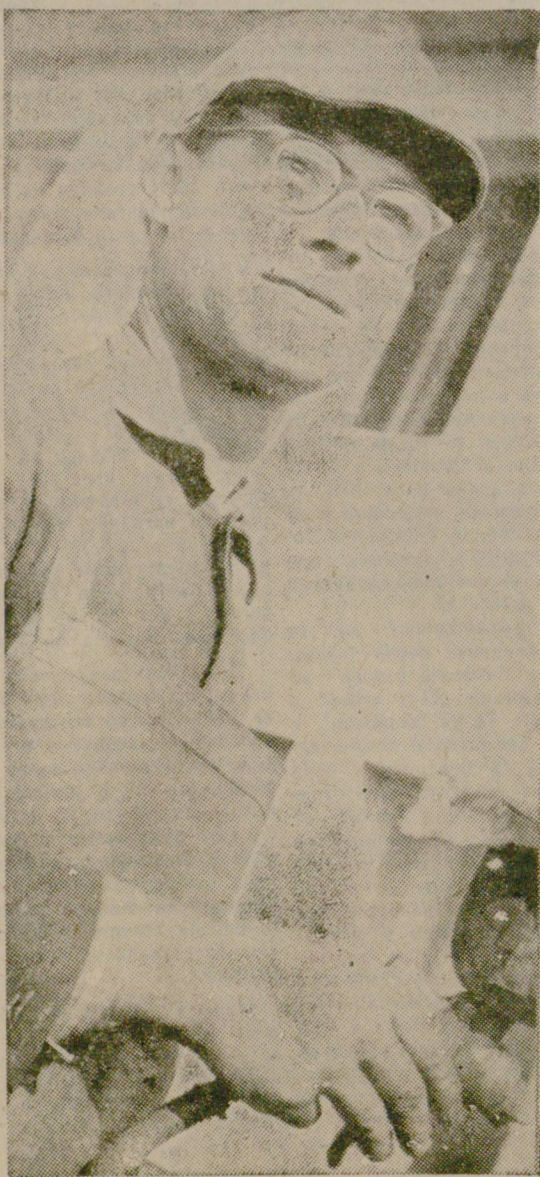
На 16 септември във Велико Търново се състоя съвещание с участието на секретари на градските и общинските партийни комитети, на не-големите заводски организации, ръководителите на партийните кабинети на обществени начала. Пред тях секретари на Окръжния комитет на БКП Димитър Стоянов изнесе доклад за новите изисквания в предстоищата учебна година. В него той подчерта, че сложността на задачите, които поставя Деветиот конгрес — научната основа в ръководството на икономиката и културния живот, необходимостта от аргументирано и напреженио противопоставяне на буржоазното влияние и идеологическата диверсия на империализма — изисква неспестно подобряване на партийната пропаганда и идеологическата подготовка на комюнистите.

Новата учебна година в Партията, която ще започне на 15 октомври, трябва да отговори на тези изисквания. Указанията на Секретариата на ЦК на БКП за нейната подготовка бележи външността на системата на партийната пропаганда. Основните положения са: изграждане на по-действителни форми за овладяване на марксизма-ленинизма от комюнистите и безпартийните, съобразени с различията в общообразователната и политическата подготовка на слушателите.

и-теоретическа и материална база за подбиране на добре подготвени и достатъчно пропагандисти: системно и действено партийно ръководство на марксизмо-ленинското образование на комюнистите. Това е вече добре известно на всички партийни комитети, но трябва да стане ясно на всички комюнисти. Досегашният опит показва много и разнообразни изпитания. Напрежението е едновременно в страната, където работят толкова много партийни кабинети на обществени начала, създадена е добра материална база. По решение на отдела „Пропаганда и агитация“ на ЦК на БКП окръжният партийен кабинет ще бъде снабден със съвременни технически средства и необходимите пособия и ще се превърне в политическа просвета. По-важно е градските и общинските партийни комитети да потърсят възможности за по-широко използване на магнитофони, телевизори, диаплати и пр. Тази година важното ще организира по-дълбоко изучаване на философията и политическата икономика, а телевизията по история на БКП. Още отсегна следва да се възпрепятстват левизмите на обществените места, да се осигури закупуването на нови и тези превращения да се следи организирани.

Главното и в бъдеще си остава: приучаване към самостоятелна работа над книгата на всеки участник в системата на партийната просвета.

В момента вниманието следва да се насочи към правилното комюнистично отношение на учебните звена. Особено важно е вужно да се окаже на Комсомола по-важни организираща мисъл и за дълбочина на изучаване идеологическите дисциплини. Партийните комитети и организации за осигуряват най-добре подготовени и достатъчно брой пропагандисти за младежките партийни звена.

ЧОВЕКЪТ ЛЕНИН

(Из книгата „Пратеник на Ленин“
от Сотир Черкезов)

При една среща с Ленин в коридора на Смолни той ме запита:

— При кого отивате, Сотир Петрович?

— При началник плаба, да му доложо за изпълнението на задачите, които ми беше поставена.

Докато му обяснявах къде съм бил и какво съм виждал, той внимателно ме слушаше. След това се обърна към една скромно облечена другарка, с която разговаряше, преди да ме заговори, и каза:

— Надежда Константиновна, този другар е българин — авиатор. Има заслуги към революцията и служи при нас в плаба на Червена та гвардия.

Другарката подаде ръката си и каза:

— Крупская.

Запознахме се. Тя беше млада жена, забравена с копирена кърпа.

Ленин ме покани в кабинета си и помоли Надежда Константиновна да ни гостува с чай. Да пия заедно с Ленин беше голямо, неочаквано щастие за мене. Аз бях обикновен човек още когато слушах надгробната му реч на Марсово поле. Тогава не можах и да помисля дори, че ще ми се случи да седя с Ленин на една маса, да пия с него и неговата другарка Надежда Крупская чай, да разговаряме за България и новините от фронтовете. Аз бях готов да жертвувам и живота си за този велик, обичан от всички човек.

През време на службата ми в Смолни през 1917—1918 г. имах възможност да наблюдавам много често живота на Ленин. На обед заедно с другарката си, с Калинина, Яков Свердлов, Дзержински и други той влизаше в столовата, където по-рано се бяха хранили дъщерите на аристократите — ученици в Смолни. Ленин и всички останали сами си получаваша храната и обядваха тихо.

След това Ленин заедно с Надежда Крупская отиваше в градината на големия парк в Смолни. Там сред го-лемите сенчести алеи, об-кръжен от разкошни цветя, Ленин отбъдваше и просто и сърдечно разговаряше с множеството служители: гра-динари, коняри, готвачи и др., които бяха останали да живеят в Смолни и след ре-волюцията.

Жени, мъже, деца със страхопочитание обгражда-ха скъпия гост и разбрали неговото добро сърце, с бол-ка му разказваха за своя не-радостен живот в миналото. Ленин ги уверяваше, че то-ва никога вече няма да се повтори, и ги призоваваше спокойно да продължат ра-ботата си, която им гаранти-ра новата съветска власт.

Особено много Ленин оби-чаше децата. Питаше ги как се казват, на колко са годи-ни, знаят ли да четат. Нася-дали по околните пейки, ние с вълнение наблюдавах-ме тези мили картини.

Случаят, на който тогава аз бях, без да искам нево-лен свидетел, и сега изпън-ва пред очите ми.

Един ден разговарях с един боец, застанал встрани, с гръб към главния вход на Смолни. Не съм забелязвал кога покрай мене е минал Ленин, бързайки навърно за събиране в някой от пе-тербургските заводи.

Когато се обърнах, видях Ленин да крачи по алеята поприведен, замислен, с чан-та под мишница. Едно мал-ко русокомо момиченце под-скачаше по алеята. Играе-ше си само на дама.

— Ей, чичко — разсърде-но и силно извика момиче-цето, което привлече моето внимание и сепна Владимир Илич от неговите размисли-ния.

— Какво има, миличко? — погали той с десницата си русата му главичка.

— Я виж, като вървеше, ми изтри фигурите. Как ще играя сега?

— Тъй ли? Имаш ли кре-да?

— Да.

Ленин пое малкия бял тебе-шир и като се наведе, очер-та изтрите линии.

В сините очи на моми-ченцето светна нежна и тро-гателна благодарност.

— Хубава ли е играта? — запита усмихнат Ленин.

— Ами да... това е най-хубавата игра. Не я ли зна-еш?

— Не! Ще ме научиш ли?

— каза Ленин, като се прес-тори, че не знае играта, коя-то навърно в своите детски години, прекарани в Сим-бирск, също е играл с увле-чение.

Малкото момиченце започ-на да му показва, сетне Ле-нин вдигна левия си крак и заподскача по тебеширените фигури, така както го уч-ше момиченцето, а малката плочка се плъзгаше леко и покорно пред обувките му по хлъзгавата алея.

След успешната игра Ле-нин попита „учителката си“ как се казва, подаде и буч-ка захар, която беше твърде

ценна по онова време, пога-ли я отново по русата глав-ица и бързешком продължи-към изхода. Когато поглед-нах към прозорците и врата-та на Смолни разбрах, че не-само аз съм бил свидетел на тази сцена.

Бяха изминали няколко месеца от тази случка. Ле-нин разговаряше пак в пар-ка на Смолни с няколко мъ-же и жени, когато забеляза едно малко русо момиченце да се крие в полите на майка-си. То го поглеждаше кра-дешком и не можеше да по-вярва, че този „чичко“, кой-то сега разговаряше с родит-елите му, е същият, името на-когото всички в Смолни про-изнасят с любов и уважение

Ленин разпозна в детето своята „учителка“. Той я по-гледна някак си своиски и и-се усмихна, сякаш искаше да-и каже:

„Не се притеснявай, никой-няма да научи от мене, че-ние двамата сме играли на да-ма. Това ще бъде наша тайна“.

Владимир Илич пристъпи-към момиченцето, пресегна-се и го вдигна на ръце. Мал-ката „щастливка“ поглежда-ше отвисоко другарчетъта си.

Надежда Константиновна, която беше бивша учителка, въпреки многото си общест-вени задължения, се занима-ваше през обедните почивки с децата и възрастните не-грамотни, учеше ги да четат и пишат.

Така Ленин и Надежда Крупская изпълняваха мал-кото си свободно време след-обед. Със своята скромност и любов към народа вождът на революцията спечелваше-сърцата на всички трудови-хора още при първата сре-ща.

Винаги когато ме видеше-в коридора, Ленин разпитва-ше за живота ми и за труд-ностите, които срещаш при-изпълнението на бойните за-дачи. Винаги беше любезен, непринуден, сърдечен. Него-вите отношения бяха такива-към всички хора, които слу-чаят ми позволяваше да ви-да.

На всички той правеше по-различно впечатление не са-мо с ума си, но и с откоре-ността си. На посетителите-открито казваше къде са пра-ви и къде грешат. И когато-някой упорствуваше, той на-трупваше цял куп доводи, за-да го убеди в своето правил-но становище. Тази черта на-Ленин особено много ми им-понираше. С всеки изминат-ден моето възхищение и пре-даност към този необикно-вен човек растяха и се зап-аляха през целия ми живот.

Месец на българо-съветската дружба

РАМО ДО РАМО В НЕВОЛИ И РАДОСТ

Дружба — близка и сърдечна, споена с кръвта и потта, осно-вана на общия път на развитие, на общите идеи, дружба на по-голям брат с по-малък — така-ва е връзката на Съветския съ-юз и България. Къде ли не-са нейните плодове у нас — от Дунава та чак до Родопи, къ-де ли не са нейните нишки —

от Балкана до хлебните полета на Украйна, до Урал и тайгата, до Владивосток и Сахалин! Ог-ромна е нейната летопис.

...В залите и лаборатори-те, сред китния парк на най-го-лямото предприятие в окръга — Държавни захарни заводи в Горна Оряховица — и сега се говори често за ония русоко

си умели мъже, за съветските специалисти, с чиято помощ за-дими ТЕП, направи се рекон-струкция на завода.

...Едно от най-преуспява-щите стопанства в окръга е обе-диненското. Известен в цяла-та страна е неговият механизатор — Героят на социалистиче-ския труд Тодор Колев. Но без

опита на съветските другари той не би могъл да мине към комплексно обработване на зе-мята, не биха се пълнили така-обилно кооперативните хамба-ри.

...Мавриковски произнасят често името на Х. Свицаренко. Тази далечна приятелка, глътка на в памуко-текстилна фабрика в Полтава, е сред тях с опита си, със знанията, с уменията.

...Целият колектив на ТПК „Освобождение“ в Горна Оряхо-вица се вълнуваше. Като за род-на сестра хората обмисляха по-дарък за рождения ден на тях-ната приятелка електронике-нерката от Калининград Зоя Матвеевна.

Велико Търново — Полтава! За тази връзка знаят всички от окръга, млади и стари. От 1962 година досега са само пет го-дини, но обмяната на опит във всички насоки, размяната на делегации, писмените връзки на цели колективи и отделни хора-станаха наша необходимост, на-ша радост на ежедневието и наши празници.

Дружба — тя е огромно мо-ре! Има я в топлотата, с която наричаме народа на своите ос-вободители „Братушки“, има я в десетките нови предприятия, изградени със съветска помощ, в уменията ни да събираме от-родната земя богато плодород-ие, във възторга ни от съвет-ската страна, от съветските ус-пехи. Ние сме два народа. Ние сме двама братя, които в нево-ли и трудни моменти, в побе-ди и радост, притиснали рамо-до рамо, крачат в едно.

Бл. ИОРДАНОВА

За десет месеца строители и монтажници изградиха ТЕП към Държавни захарни заводи в Горна Оряховица. Ценна помощ оказа на колектива съветският котлостроителен инженер Юрий Александрович Каршев. На снимката: последна проверка на първия котел, преди да бъде пуснат в ход. Снимка: Н. КАЧАКОВ

НОВИ КНИГИ

„ЕДИННИЯТ ПРОЛЕТАРСКИ ФРОНТ“

Книгата на Георги Радев „Един-ния пролетарски фронт (1934—1939 г.)“ е първият цялостен опит в нашата историко-партийна ли-тература, поставил си трудната за-дача да даде една пълна и ана-литична хронология на борбата на Българската комунистическа партия за пролетарско единство,

в бурните години между 19 май и избухването на Втората светов-на война. При нейното решаване, авторът се е помъчил да осветли цялостно и всестранно проблема за единството на работническата класа през този период и да по-каже различните форми и особен-ости на сложната борба на Пар-тията сред широките маси на тру-дещите се, за привличането им под знамената на единния проле-тарски фронт.

При разглеждането на някои въпроси в книгата си Георги Ра-дев е използвал нови, непубли-кувани досега партийни и пра-вителствени документи. В това число и част от архивата на ре-формисткия Свободен общ работ-нически синдикален съюз, негова-та преписка с Амстердамския син-дикален Интернационал и други материали, които я правят още по-интересна не само за истори-ка и изследвача, но и за обикно-

вения читател. В нея са отразени героичката, напрежението и само-отвержената борба на Българска-та комунистическа партия, за-слотването на широките народ-ни маси срещу фашизма.

ДОБРИ ОЧИ

Библиотека „Балкански писате-ли“ вече ни запозна с неколцина от най-изтъкнатите съвременни бе-летристи на Балканите. Сега из-давателство „Народна култура“ представя със сборника разкази „Очи“ словенския писател Антон Инголич.

Десет разказа, писани от 1935 година насам, не уточняват, без-спорно, представата ни за словен-ския майстор, автор на няколко десетки романи и сборници. Но все пак те показват нещо от характерното за неговия творчес-ки свят. Той довежда раз-витието на сюжетите си до драматичен финал, за да про-тестира по-категорично в име-то на справедливостта, за да-изтъгне от нас съчувствие и действена реакция. Верен на тра-

дицията, запазенният писател пи-ше просто, чисто без претрупан-ости и битовизъм, разтваряйки характерите и идейния смисъл в-самата фабула. „Очи“ ще харюли-оше един зряв мост между на-шия и словенския народ.

НЕУМОРИМ ИЗСЛЕДОВАТЕЛ

Автор на история на град Ля-сковец (1944 г.) и на редица пу-бликации за нашето културно и и-кономическо минало, Димо Ми-нев е известен и като литерату-рен историк. Негово дело са сту-дийте върху живота и творчест-вото на старите писатели Пани-Гинчев, Никола Козлев и Тодор Хрулев.

През 1947 г. излезе от печат биографичен труд на Димо Ми-нев „Йордан Йовков — докумен-ти и свидетелства за живота и творчеството му“. Той съдържа документи, писма и разкази на съвременници за „песена на До-бруджа“. Събирайки сведенията и материалите на място, Димо Минев по апостолски проследи жи-телия път на писателя от род-ната му Жеравна и ученичество-то в Котел, Русе и София, като вървя по дирите на учителя и пи-сателя Йовков в равна Добруд-жа. Книгата е обогатена с мно-го устни спомени на учители, съ-селани и бойни другари на Йо-вков от Балканската и Първата световна война. Минев дава много сведения и за живота на Йовков във Варна, Буквещ, София до-наименуваното на училището в село Сини вир на името на писа-теля, като първи израз на народ-ната признателност към безсмър-ното дело на автора на „Старо-планински легенди“. „Вечери в Античовския хад“, „Албена“, „Бо-ряна“, „Чифликът край граница-та“ и много други произведения.

Наред със спомените на проф. Казанджиев „Срещи и разговори с Йордан Йовков“ (издадени от „Наука и изкуство“ през 1960 г.), този труд на Димо Минев оста-ва основен за биографията на Йордан Йовков. В центъра са упо-ритите изследвания за първоиз-точниците на вълноვნостно твор-чество и първообрази на лите-ратурните герои на Йовков.

Димо Минев е уверен, че не-всичко в биографична смисъл е-казано и изследвано изчерпате-лно за нашите бележити лите-ратури. Това доказва и „Вазов и новия си труд „Иван Вазов“, из-даден тази година от столичното книгоиздателство „Народна кул-тура“.

Известно е, че основен труд за биографията на народния поет и белетрист е този на професор Иван Шишманов „Иван Вазов — спо-мене и документи“, под редакци-ята на проф. М. Арнаудов (София, 1930 г.). Но той борава добросъ-вестно с известните факти, и ги обогатява с непознати страни и моменти. Така различните десет за-главия в книгата всъщност са де-сет глави на един цялостен труд, който ни запознава не само с пи-сателя, но и с човека, с граж-данина Вазов.

Димо Минев работи с пестелив анализ, тъй като критически по-брани фактологически материал изключва излишни увлечения за словесна натруфеност. В това от-ношение характерна е студията „Потекло и извори на поевста Немиля-недраги“. И тук авто-рът се е справил успешно със за-дачата да идентифицира героите на поевста с първообрази. Ди-мо Минев уточнява и изворите на поевста. Освен от устни разкази на български доброволци в Сръб-ско-турската война през 1876 г., Вазов е ползвал източници и от книгите на Филип Симидов „По-крита храброст“ и „Битката при Гредетинските планини“, издадени в Гюргево в 1877 г.

Нямаме възможност да се-спрем на студията върху исто-рическите и битовите извори на Вазовите романи „Под игото“ и „Нова земя“. Те са написани с критическа ерудиция и доказате-лствена сила. Особен интерес пред-ставят заглавията, които отра-вяват обществения и личните от-ношения на Вазов със Захари Сто-янов и Кирил Христов. Интерес-на е и темата „Вазови герои про-тив Вазов“. Димо Минев оправда-ва писателя, че докато е отгова-рял на литературните си против-ници със сатири и епиграми, към-оскърбените си съшествувател-и е проявявал гъримост и мъл-чание и не е реагирал на техния-гняв и обиди, защото е чувствув-вал правото си „да гребе от дей-ствителността образи и факти“ по-Модерновски, да черпи сюжети от-всичкъде.

Димо Минев дава важен при-нос с изследването си за лите-ра-

турните отношения и влияния на Иван Вазов и Захари Стоянов. В тридесет печатни страници той привежда обилен документален материал за обосноваване проуч-ванията и оценките си за тях. Та-зи студия е рядка сполучка на автора в областта на литерату-рата ни история. Остротата в от-ношенията между двамата писа-тели отразява разликата в тях-ната класова принадлежност в-оформените две политически пар-тии, към които се числили, както и епохата в която са писали, ли-тературните и обществените нра-ви в двете столица на разкъсана-та от Берлинския конгрес Бълга-рия — София и Пловдив.

Също така заслужен интерес бу-ди изследването върху дружбата и сътрудничеството между Иван Вазов и Кирил Христов. В гънго-време такива взаимоотношения между писателите са били ряд-кост. Венеч на тях е кантата на Кирил Христов „Иван Вазов“, по-случай юбилея на народния-поет. Когато през 1938 г. Кирил Христов се завърща от доброво-лното си изгнание, той се изказва-за Вазов така: „Нека се помъчим-да си представим как би изглеж-дала българската книжнина без-него... как би изглеждала Со-фия, ако Витоша би изчезнала!“

Димо Минев е уловил не само-взаимоуважението между двама-та писатели, но и драматичните колебания, паузите в техниче-отношения. Опирайки се на интерес-ни факти, той е изградил една-концепция, която го характеризира-като задълбочен и добросъвест-ен изследовател. „Вазов и За-хари Стоянов“, „Вазов и Кирил Христов“ са еднакво достойни ка-то научни приноси и като пале-зии, увлекателни четива за всеки-читател.

Нашата културна обществе-ност и особено обществеността на Лясковец, където е роден Ди-мо Минев, и Велико Търново, къ-дето е преподавател във ВПИ „Братя Кирил и Методий“, оста-ват задължени към делото на то-зи трудолюбив груженник.

Филип ДИМИТРОВ

13 МИЛИОНА НОВОДОМЦИ ПРЕЗ ЮБИЛЕЙНАТА ГОДИНА

ХОРАТА от по-старото по-поколение, които пом-нят предреволюционна Ру-сия, добре знаят в какви ус-ловия живееше тогава трудо-вилит народ. До-голямата част от работническите се-мейства бяха скупчени във-влажни и студени сутерени, килери, землянки и в обще-жития, принадлежащи на фа-брикантите. Статистиката го-вори, че през 1908 г. около 70 на сто от несемейните работници в Петербург спя-ха по двама на едно легло, а около 43 процента от семе-йните имаха за цялото се-мейство един креват или кътче. В Москва през 1912 година в подобни „квартири“ живееха 325 хиляди души, в сутерените — 125 хиляди и почти 400 000 в крайните пренаселени жилища. Много петролоработници в Баку, почти половината от миньо-рите на Донбас живеяха в землянки без под и прозори-ци. Във фабричните и заво-дите в хехигиенични ус-ловия и в общи спални с дъве-рови нарове живеяха по 100 човека, като на едно легло спяха по двама. Царска Ру-сия заемаше едно от послед-ните места между страните в Европа по жилищна площ, падаше се на глава от насе-лението.

Младата съветска държа-ва още в 20-те и 30-те годи-

ни трябваше да започне пла-номерно строителство на це-ли райони нови сгради, пре-ди всичко в големите проми-шлени центрове, където не-достигът от жилища се чув-ствуваше особено остро.

Жилищният въпрос се изо-стри особено след като хи-теристиките оккупатори през 1941—45 г. изгориха на те-риторията на СССР 1710 гра-дове и селища, напълно или-частично унищожиха около 70 милиона квадратни метра жилищна площ, оставяйки без покрив около 25 милио-на съветски граждани.

Трябваше огромни усилия, за да се заселят тези милио-ни семейства, а после да се-започне подобряване на жи-лищните условия за цялото население на страната. Още през 1957 г. на всеки хи-ляда човека в СССР бяха-построени 10,6 квартири — един път и половина повече, отколкото в САЩ, Англия или Франция. През седемлет-ката, която завърши в 1965 година, в градовете и работ-ническите селища бяха по-строени 550 милиона квад-ратни метра жилищна площ, приблизително толкова, кол-кото беше дадена за ползу-ване през предшните годи-ни на съветската власт. Жи-лищният фонд на градовете-се увеличи в сравнение с до-военния. 1940 година, почти-три пъти.

В сегашната петилетка е-предвидено да се построят-още 480 милиона квадрат-ни метра жилищна площ или с 87 милиона повече, отколкото за предшните пет-години.

Особено бързо се разгър-

на жилищното строителство в-Узбекистан, Киргизия, Та-джикистан и Туркмения. Ръ-дът на капиталистите влож-ения за тези цели в републи-ките на Средна Азия е зна-чително по-висок, отколкото-общо в СССР. Само през-миналата година бяха по-строени 5,7 милиона квадрат-ни метра жилища в Казах-стан. Жилищният фонд в Ар-мения, Азербайджан и Лит-ва ще нарасне с повече от 3 милиона квадратни метра. Значително повече в сравне-ние с миналата година ще-влизат в строя нови жилищ-ни площи в Естония и Лат-вия.

Но и след изпълнението на петгодишната програма-жилищният проблем няма да-бъде разрешен. И това е е-стествено. Населението нара-ства. Всяко семейство иска-да има отделна квартира с-електричество и газ, с гореша вода и централно отопле-ние, с телефон и други удоб-ства.

Известно е, че недостиг на-жилища се чувствуваш във-всички европейски страни, в-това число и в такава трудо-жава като Швеция. Този-страна не е участвувала във-войната не е подлагана как-ни на съветския съюз на опу-стително разрушение и в съ-щото време само в шведска-та столица в началото на та-зи година според „Свен-ска Дагбладет“ имаше над-122 000 жители които изпит-вахта остра нужда от жили-ща.

Съветската държава по-стави жилищно-гражданско-то строителство на индустри-ална основа. В Москва, Ле-

нинград, в столиците на съ-юзните републики и големи-те индустриални градове са-създадени мощни строител-ни организации, действава-широка мрежа от домострои-телни комбинати. Във всич-ки градове на страната и в-селата се разгръща широко-едропанелно строителство на-домове. Напоследък в Крас-нодар и в други градове се-усвоява строителството на-сгради от глобейми блоко-ве. Със специални машини-в заводите се слобяват це-ли стаи които на конвейър-напълно се довършват. На-местото на строените се по-стъпват вече съвсем готови. Пететажни домове от блоко-ве се монтират изключител-но бързо — за 10—12 дни.

Блоковото домостроене, приложено за първи път в-съветската страна, предлага-големи изгоди — то не само-много съкращава сроковете-за жилищно строителство, но-и значително го поевтинява.

Жилищата на съветските-хора стават все по-удобни и-по-красиви. Съдновременно-наемът в СССР си остава-както преди най-ниския в-света, той не надминава 5—6-на сто от месечната запла-та, а многотетните семейства-се ползват и от още една-облага — те заплащат за-квартирата си с 5—15 про-цента по-малко.

През тази юбилейна годи-на в СССР има рекорден-брой новодомици: още 13 ми-лиона съветски граждани ще-се настанят в нови кварти-ри.

Николай ПАНТЕЛЕЕВ
Агенция „НОВОСТИ“

